Klein Rózsa Édesapja, Klein Lázár

A képen édesapám, Klein Lázár látható. A kép az 1930-as években készült, Máramarosszigeten.

Apám 1876. július huszonharmadikán született Máramarosszigeten, és 1944-ben deportálták édesanyámmal együtt Auschwitzba. Apámat anyámmal biztos, hogy összesadhenolták, ez akkor így volt szokás. Apámék nyolcan voltak testvérek: Ilka, Izidor (Israel), Ábrahám, Joel, Simehana, Mariska és Henrik. Apám családja tartotta a zsidó szokásokat, vallásosak voltak, de nem voltak ortodoxok.

A család apai és anyai ága is neológ volt. Ami biztos, hogy apám soha nem járt kaftánban, nem volt hosszú pajesza stb., nem várta a Messiást, hanem földet vett Palesztinában, és a cionizmusban hitt. Két barátjával együtt megalapította a Cionista Mozgalom Egyesületet Máramarosszigeten, miután Herzl Tivadar könyve megjelent. Apám nagyon nagy cionista volt, és akkor ez még újdonság volt, de nemcsak hogy újdonság, hanem büntették is. Még a zsidóság sem merte nyíltan vállalni ezt a cionizmust, mert nagyon újszerű volt. Tanulmányozták Izraelt és a zsidó eredetet. Ő ki akart vándorolni Palesztinába, de akkor még nem nagyon lehetett. Vett földet is Palesztinában, de hogy hol, azt nem tudom. Dunamban számolta a területet, ezt mindig hallottam otthon. A dunam volt a föld mértékegysége. Nem tudom, mi lett ezzel a földdel később. Ez zsidó ügy volt, hogy meg kell szerezni újra Izraelt. Sokféle cionista egylet volt Máramarosszigeten. Erős volt nagyon a cionista mozgalom. A máramarosi ortodox rabbi, Teitelbaum rabbi kiátkozta apámat a cionizmus miatt. A Teitelbaum család nagy ortodox rabbi család volt Máramarosszigeten. Nagy szerepet játszottak az akkori erdélyi zsidóság életében. Ősi erdélyi zsidó család volt, mindenki rabbi volt a családjukban. Gyönyörű házuk volt, szép helyen laktak a városban. Nagyon tekintélyes és befolyásos emberek voltak akkor.

Apám megörökölte apjától a fűszerüzletet, és vezette anyámmal hosszú éveken át.